

Marian Płachecki

"Teoria stylu w traktatach
retorycznych XVII wieku w Polsce.
Przegląd ważniejszych zagadnień",
Zbigniew Rynduch, "Pamiętnik
Literacki" z.2 (1975) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/4 (58), 75

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) RYNDUCH Zbigniew: Teoria stylu w traktatach retorycznych XVII wieku w Polsce. Przegląd ważniejszych zagadnień. "Pamiętnik Literacki" 1975 z. 2 s. 125-142.

Punktem wyjścia artykułu jest stwierdzenie, że o ile w starożytności retoryka interesowała się wszelkimi formami aktywności słownej, a w średniowieczu - głównie historiografią i epistolografią, to w renesansie staje się ona już nie tyle sztuką perswazji, co ozdobnego mówienia. Tym samym zbliża się do poetyki. Autor omawia zachowane rękopiśmienne i drukowane (daleko ciekawsze) XVII-wieczne pisma retoryczne, po czym przedstawia ich zalecenia w kwestiach doboru słownictwa, tropów, figur, szaty stylistycznej (elocutio). Zamykają artykuł rozdziały "Retoryka a poezja" i "Przemiany prozy" (kształtowanej w myśl wskazań retoryk).

BP/58/7

M.P.

(I) SZYMCZYK Grażyna: Przeszłość i teraźniejszość sztuki poetyckiej. "Pamiętnik Literacki" 1975 z. 2 s. 37-62.

W pierwszej części artykułu autorka omawia pokrótce historię wypowiedzi o "sztuce poetyckiej" w kręgu kultury europejskiej, a następnie przechodzi do propozycji teoretycznych. Za odrębną gatunkowo wypowiedź "metapoetycką" uznaje utwór kojarzący wyznaczniki traktatu lirycznego, manifestu poetyckiego i dydaktyzmu oraz "utwór programowy", demonstrujący zasady konstrukcji, o których mówi. Artykuł prezentuje wzorcowe interpretacje tekstów należących do tych dwu odmian: "Elegii oborskiej" S.Grochowiaka i "Z dziejów poezji" W.Wirpszy, a także - osobno - przypadki pozorowanych "Traktatów o poezji", nie spełniających tych wymagań genologicznych, służących autorom jedynie do formułowania stanowisk wobec przeciwstawnych ich praktyce programów literackich.

BP/58/8

M.P.